

İlahi Dergâhta Dua ve Yakarışın Felsefesi

<"xml encoding="UTF-8?">

İlahi Dergâhta Dua ve Yakarışın Felsefesi

Ali Asgar Rızvani

Duanın felsefesi nedir?

Cevap:

Dua ve yakarış, oldukça değerli bir sermaye ve İslam ve Kur'an'ın kesin gerçeklerinden biridir. Bu sermayeden doğru bir şekilde istifade etmek insanın ruh ve cismini eğitmektedir. Meşhur insan bilimci Alexis Carle şöyle diyor: "Önceden duayı terk etmemiş ve kendisini ölüme hazırlamamış hiçbir millet kesin bir yokluğa ve çöküşe maruz kalmamıştır. Dua insanın ruh ve fitratı üzerinde en derin etkiler yaratmaktadır. İnsanı öyle bir geliştirmektedir ki artık toplum, çevre ve kalıtım gibi faktörler kendisine dar gelmektedir. Öyle anlaşıyor ki eğer dua ve yakarış bütün şartlarıyla eda edilecek olursa, istediği her şeyi elde edebilir ve çaldığı her kapı yüzüne açılır.

Yakarış; kemal, makam ve konum taleb etmektir. Özetle yakarış; yakaran kimsenin liyakat ve işbirliği ile elde etmesi gereken şeyi istemesidir. Duanın tekrar edilmesi insanın ruhunu etkileyen, insanda ümit ve aşk gücünün güçlenmesine yol açan ve insanı bu hedefe ulaştırmada harekete geçiren bir slogan gibidir.

İnsan var olan şeylerin kendisi için ikna edici ve kafi olmadığını derk ederse, ulaşması gereken şeye erişmek için sürekli dua eder. Böyle bir kimse ise sürekli ideal ve şu andaki halinden daha iyi bir geleceğe iştia ve susamışlık içinde olur. Bu da dua ve duanın felsefesi için beyan edilen gerçeklerin özeti konumundadır. Şimdi de bu konuda detaylıca bir açıklamada bulunmaya çalışalım.

Dua'nın Anlamı

Dua lügatte çağırarak, istemek, isimlendirmek, bir şeye rağbet etmek ve birinden istemek anlamındadır.

Kavram ve terim olarak dua Allah'ın inayetini, fazlını ve yardımını dilemek, sonuçta Allah'a acizlik ve ihtiyaçlılığını izhar etmek, insanın alemlerin yaratıcısıyla irtibat haline geçmesi ve O'nunla raz-u niyazda bulunmasıdır.

Kur'an ve Dua

Kur'an bir takım ayetlerde insanları açık bir şekilde dua ve yakarışa davet etmiş ve icabet vaadinde bulunmuştur. Yüce Allah bir ayette şöyle buyurmuştur: "Kullarım sana beni sorarlarsa, (bilsinler ki) ben şüphesiz onlara yakıным. Benden isteyenin, dua ettiğinde duasını kabul ederim.

Artık onlar da davetimi kabul edip bana iman etsinler. Umulur ki kemale erişirler." Başka bir yerde ise Allah-u Teala duayı emretmekte ve şöyle buyurmaktadır: "İşte bu, sizin Rabbiniz olan Allah'tır; her şeyin yaratıcısıdır ve O'ndan başka ilah yoktur. Öyleyse nereye çevriliyorsunuz?"

Rivayetlerde Dua

1-İmam Bakır'a (a.s) "hangi ibadet daha üstündür?" diye sorulunca şöyle buyurmuştur: "Allah katında hiçbir şey, mukaddes zatına yalvarıp yakarılmasından ve nezdinde olan şeylerini istenilmesinden daha üstün değildir. Allah katında ibadet hususunda tekebbür eden ve Allah'tan bir şey dilemeyen kimseden daha menfur ve buğzedilen bir kimse yoktur."

2-İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah katında amellerin en üstünü yeryüzünde dua ve yakarıшта bulunmaktır."

3-Peygamber-I Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "İnsanların en acizi dua ve yakarış hususunda acizlik içinde olan kimsedir."

Peygamberlerin Kur'an'da yer Alan Duaları

1-Hz. Adem'in (a.s) Duası

Hiz. Adem cennetten çıkarılınca şöyle arzetti: "Her ikisi, "Rabbimiz! Kendimize zulmettik; bizi

bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen biz hüsrana uğrayanlardan oluruz" dediler."

2-Hz. Nuh'un Duası

Hiz. Nuh duasında şöyle arzetmiştir: "Rabbim! Beni, annemi babamı, mümin olarak evime gireni, iman eden erkekleri ve iman eden kadınları bağışla. Zalim olanlara da yıkımdan başkasını arttırma"

3-Hz. İbrahim'in (a.s) Duası

Hiz. İbrahim'in (a.s) eş ve çocuğunu kurak Mekke topraklarına bıraktıktan sonra Allah'a şöyle arzetmiştir: ""Rabbimiz! Gerçekten ben çocuklarımdan bir kısmını senin dokunulmaz evinin yanı başındaki bitkisiz, kıraç bir vâdiye yerleştirdim."

Hakeza başka bir yerde dua ederek şöyle buyurmuştur: "Ey Rabbim! Beni ve soyumdan gelecekleri namazı dosdoğru kılanlardan eyle! Rabbimiz! Duamı kabul buyur."

4-Hz. Süleyman'ın (a.s) Duası

Allah-u Teala, Hiz. Süleyman'ın duasını şu şekilde nakletmektedir: "(Süleyman) Onun bu sözü üzerine gülerek tebessüm etti ve dedi ki: "Rabbim! Bana, anne ve babama verdiğin nimete şükretmemi ve hoşnut olacağın salih bir amelde bulunmamı ilham et ve beni rahmetinle salih kullarının arasına kat.""

5-Hz. Yunus'un (a.s) Duası

Allah-u Teala, Hiz. Yunus'un (a.s) balığın karnındaki duasını şu şekilde nakletmektedir: "Mûsa ve kardeşine, "Mısır'da kavminize evler hazırlayın; evlerinizi karşılıklı bir şekilde karar kılın, namaz kılın ve iman edenleri müjdele" diye vahyettik. Mûsa dedi ki: "Rabbimiz! Doğrusu sen Firavun'a ve seçkin yakınlarına (insanları) senin yolundan saptırsınlar diye mi ziynetler ve dünya hayatında mallar verdin? Rabbimiz! Mallarını yok et ve kalplerini sıkı bağla (mühürle). Şüphesiz onlar elim azabı görmedikçe iman etmezler.""

6-Hz. Yusuf'un (a.s) Duası

Allah-u Teala, Hz. Yusuf'un (a.s) Züleyha macerasıyla ilgili duasını şu şekilde nakletmektedir:
"(Yusuf) Dedi ki: "Rabbim, zindan, bunların beni kendisine çağırıkları şeyden bana daha sevimlidir. Onların kurdukları düzeni benden uzaklaştırmazsan, onlara (korkarım) eğilim gösterir, (böylece) cahillerden olurum.""

7-Hz. Musa'nın (a.s) Duası

Kur'an-ı Kerim Hz. Musa'nın Allah-u Teala'dan rızık dilemesini şöyle nakletmektedir: "Rabbim!
Doğrusu bana indirdiğin her hayra muhtacım."

8-Hz. Zekeriyya'nın (a.s) Duası

Hz. Zekeriya (a.s) Allah'tan Salih bir evlat isteme hususunda şöyle dua etmiştir: "Ya Rabbi!
Bana kendi katından temiz bir soy bağışla, doğrusu sen duayı işitensin."
Allah-u Teala İslam Peygamber'ine (s.a.a) hitaben şöyle buyurmuştur: "De ki: "Ben gerçekten yalnızca Rabbime yakarıyorum ve O'na hiç kimseyi (ve hiç bir şeyi) ortak koşmuyorum."

Bilginler Açısından Dua

Dua, insan hayında çok önemli bir role sahiptir. Nitekim bir çok psikologlar, psikanalistler ve hakeza siyasetçiler duanın insan hayatındaki zarureti itiraf etmişlerdir. Örneğin:

1-Doktor Alexis Carel şöyle diyor: "Dua zamanında insan sadece kendi yanında tek bir formüle odaklanmamaktadır. Aksine vicdanı düşünemeyeceği ölçüde soyut bir aleme dalmaktadır. Bu ilginç haleti, ruhi güçlerin ilerlemesine isnat etmemek gerekir.

Dua ve münacat beden organlarında öyle bir halet ortaya çıkarmaktadır ki bu halet kendi türünde eşsizdir. İlk günler çok fazla ilginç gelmese de yavaş yavaş sıradan bir iş haline gelince çok büyük bir lezzet elde edilmektedir. İnsan bu halet içinde kendisini bir şekilde Allah'a teslim etmektedir. Tıpkı taşı yontan kimse karşısında adeta mermer bir taş konumuna dönmektedir ve bu durumda Allah'tan rahmet ve merhamet dilemektedir.

2-Deil Carengi şöyle diyor: "Bugün psikologlar bile bir tür yeni din bilginleri kesildiler. Amerika'da yaklaşık olarak her 35 dakikada bir kimse intihar etmektedir ve her iki dakikada bir

kişi deli olmaktadır. Eğer insanlar dinde ve dini dualarda gizli olan huzuru fark etmiş olsalar, bu intihar ve deliliklerin tümü ortadan kalkar."

3-Mahatma Gandhi ise şöyle diyor: "Ben özel ve genel hayatımın tecrübelerinde bir çok mutsuz olaylarla karşılaştım. Bu olaylar, beni her açıdan ümitsiz kılmaya çalışıyordu. Ama sonunda dua ve namazlarım sebebiyle bu ümitsizliklere üstün gelebildim. Zaman geçtikçe Allah'a olan inancım artıyor, dua ve namaza olan ihtiyacım artış kaydediyordu. Dayanılmaz bir hal alıyordu. Öyle ki artık dua ve namazsız bir hayat bana çok soğuk ve boş geliyordu.

Mahatma Gandhi bir başka yerde ise şöyle diyor: "Eğer ben Allah'ın içimdeki varlığını hissetmeseydim, her gün karşılaştığım musibetler karşısında ümitsizlikten delirirdim. Sonunda da kendimi Hugli nehrine atardım."

Çocukluk Çağında Dua

Çocukluk çağında dua ve yakarma haleti çocuğun ruhunda çok parlak etkiler yaratmaktadır. Her ne kadar çocuk duanın manasını anlamasa da Allah'a yalvarıp yakarmak ve Allah'tan yardım dilemek çocuğu ihtiyaçsız olan Allah ile tanıştırmakta, çocuğu ümitli yetiştirmekte ve

kalbini Allah ve Allah'ın sonsuz rahmetiyle güvenliğe erdirmektedir. Böylece çocuk, kendi içinde bir dayanak hissetmektedir. Bu dayanak, çocuk için hayatı boyunca bir saadet kaynağı olacaktır. Zorluklar ve sıkıntılar anında çocuk bu sonsuz güçten istifade edecek ve ona dayanarak güvenlik içinde olacaktır. Olayların içinde büyük bir huzurla şahsiyetini koruyacaktır.

Bu yüzden rivayetlerde çocuğun namazla tanıştırılması önemle tavsiye edilmiştir. Peygamber-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Çocuklarınızı yedi yaşında namaza zorlayın." Bilginlerden biri şöyle diyor: "Çocuklara hayatlarının ilk başından itibaren kısa bir müddet dua etmelerini ve huzur içinde Allah'a yakarmalarını öğretmek gerekir."

Amerika'lı bilginlerden biri ise şöyle diyor: "Çocuklarımıza her gün, kısa cümlelerle dua etmesini öğretmek çok güzel ve gerekli bir şeydir. Zira dua, her türlü ihtiyacın giderilmesi hususunda en iyi metottur.

şüphelere Cevap

Birinci Soru

Alemlerin yaratıcısı her şeyi bir düzen ve belli bir program üzere yaratmıştır. Dolayısıyla artık duanın hiçbir önemi kalmamaktadır.

Cevap

Şüphesiz Allah'ın taktir ettiği her şey, ilim ve hikmet üzeredir. Ama burada önemli olan şey, bu ilahi taktirlerin çoğunun bir şarta bağlı olmasıdır. İşte dua da istenilen şeyin gerçekleşmesinde bir şart konumundadır. Başka bir ifadeyle dua da ilahi taktirin bir parçasıdır. Hasta tedavi olmadığında nasıl ölüm tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyorsa ve tedavi gördüğünde iyileşip, hayatına devam ediyorsa, işte dua da aynı konumda bulunmaktadır.

İkinci Soru

Allah-u Teala alemin gizli ve açık her şeyini bilmektedir. Kullarının bütün maslahatlarını derk etmektedir. O halde teslim olmalı ve susmalıyız.

Cevap

Şüphesiz Allah-u Teala bütün varlıkların gizli ve açık her şeyini bilmektedir. Hatta bizim deruni düşüncelerimizden bile haberdardır. Allah, maslahat gördüğü her şeyi yapmaktadır. Ama bilmek gerekir ki, dua olmaksızın herhangi bir şeyi bağışlamak maslahat değildir ve maslahat dua şartına bağlıdır.

Müeyesser b. Abdulaziz'in naklettiğine göre İmam Sadık (a.s) kendisine şöyle buyurmuştur: "Ey Müeyesser! Rabbine dua et ve sakın, "olması gereken her şey Allah'ın taktir kalemıyla gerçekleşecektir" deme. Zira Allah katında öyle bir makam vardır ki, ona sadece istemekle erişebilirsin. Eğer dua etmez ve dilemezsen, sana bir şey verilmez. O halde dua et ki sana istenilen şey, verilsin. Ey Müeyesser! Çalınan her kapı, sonunda açılır."

Üçüncü Soru

Diğer bazı kimseler ise, duanın Allah karşısında ayıp ve küstahlık ifade ettiğini sanarak şöyle demiştir: "Dua hakikatte utanç verici bir ameldir ve Allah'ı alaya almaktır."

Bu kimselere cevap olarak şöyle söylemek gerekir: "Acaba Allah karşısında gözleri yaşlı ve tevazu içinde dua eden bir kimse, edepten yoksun ve küstah bir kimse midir?

Acaba küçüklüğünü ve ihtiyaçlarını ilan eden ve bu konuda Allah'tan yardım dileyen bir kimse, haşa Allah'a görev mi belirlemiş olmaktadır veya tam tersine muhtaç olan bir insanın ihtiyaçsız olan birinden, özellikle de Allah'tan yardım dilemesi midir?

Eğer farzen duanın hastalıkları iyileştirmede veya birey ve toplumun işlerini düzenlemede hiçbir etkisi olmadığını kabul etsek dahi, yüce Allah ile olan irtibat ve doğru yolu seçmede Allah'tan yardım dileme hususundaki rolünü inkar etmek mümkün müdür? Zira insan dua sayesinde Allah'tan doğru yolu teşhis hususunda kendisine yardımcı olmasını istemekte ve hayatındaki karmaşık sorunları halletmekte ilahi kılavuzluğu dilemekte ve bu yolu bulduktan sonra da huzur içinde görevini yerine getirmeye çalışmaktadır.

Evet dua, insanın düşüncesine gizli yolları açmakta, fıkri ve ameli sapıklıklardan insanı korumaktadır.

Birey ve Toplum Üzerinde Duanın Etkileri

1-Yüce Allah ile İrtibat

Duanın bereketlerinden ve etkilerinden biri de bütün boyutlarda yüce Allah ile yakın bir ilişki kurulmasıdır. Bu konunun aydınlığa kavuşması için şöyle bir örnek verilmektedir: "Bir çölde denize yakın bir yerde bir havuz bulunmaktadır. Bu havuzdaki su bu şekilde kalacak olursa, bir müddet sonra mikroplar sebebiyle kokacak veya şiddetli

sıcaklar sebebiyle buharlaşıp yok olacaktır. Ama eğer deryaya bağlanacak olursa yavaş yavaş sonsuz deryaya ulaşır ve bu deryaya ulaştıktan sonra da onunla bütünleşip sonsuzluğa erer. Bu havuz artık havuz değildir. Sonsuz bir denizdir ve o denizle bütünleşmiştir. Deniz suyu gibi her türlü pislikten ve kokuşmuşluktan kurtulmuştur.

Manevi işlerden biri olan dua hususunda da aynı durum geçerlidir. Bütün boyutlarıyla sınırlı olan

insan batın yoluyla kendisini sınırsız bir varlığa bağlamaktadır. Allah'ın kemal ve cemal sıfatlarının mazharı olmaktadır. Dolayısıyla ızdırap dolu hayatın dalgaları arasında kendini kaybetmemektedir.

2-Ruh ve Nefis Huzuru

Duanın önemli etkilerinden biri de ruh huzuru ve kalp güvenidir. Şüphesiz medeni dünya bütün ilginç ve göz alıcı ilerlemelerine rağmen manevi hususta fazla bir yol katedememiş ve sürekli bir çöküş noktasına doğru iniş yapmıştır. Günümüzde yüce Allah'a dua ve yakarma hali, ruh ve düşünce stresinden kurtulmanın etkili yollarından biri olarak kabul görmektedir. Dua eden bir insan hiçbir zaman kendisini yalnız ve korumasız görmez. İlginç bir direniş ve üzüntülerini kendisinden uzaklaştırır ve hiçbir zaman kalp ve beynine endişe ve kokunun girmesine izin vermez.

Dil Carengi şöyle diyor: "Dini inançlar insana bu kadar sabır ve direniş gücü veriyorsa o halde neden ızdırap ve endişe zamanlarında Allah'a yönelmeyelim? Neden bize şöyle diyen Alman filozofu Kant'ın sözüne kulak vermeyelim: "Allah ile irtibat kurunuz. Zira sizler böyle bir irtibata muhtaç durumdasınız, hatta eğer sizler,

tabiatınız gereği veya terbiyeniz sebebiyle dinsiz biri olsanız, yine de dua sizin için faydalıdır.

Duanın pratik etkilerinden maksadım nedir? Maksadım, Allah'a yönelmek ve dua etmenin insanda üç psikolojik ilkeyi diriltmesidir. Müşrik, dindar veya Allah'a inanan herkes bu üç temel psikolojik ilkeye muhtaç durumdadır:

a-Dua ve yakarış bize rahatsızlıklarımızı ve sıkıntılarımızı dile getirme hususunda yardımcı olmaktadır.

b-Dua sebebiyle bir gam ortağı bulduğumuzu hissetmekte ve yalnızlıktan kurtulmaktayız.

c-Dua ve yakarış insanı çaba ve gayrete yönlendirmektedir. Dolayısıyla dua, amel ve fiile doğru atılan ilk adımdır. Biz, herhangi bir ihtiyaç durumunda Allah'a dua edildiğinde bu duadan bir sonuç alamayacağımızı asla kabullenemeyiz. Başka bir ifadeyle hedefe doğru yürürken Allah'ın bizlere yardımcı olmayacağını düşüneyiz."

Alexis Carl şöyle diyor: "Dua, insanın üretebileceği en büyük bir güçtür. O halde neden bu güçten istifade etmeyelim."

Doktor Alexis Carl şöyle diyor: "Bir takım ibadetler, belli ve özel merasimi gerektirmektedir. Ama dua sayesinde insan nerede olursa olsun, Allah ile konuşma imkanına sahiptir.

Elbette insan Allah ile konuşurken Batını bir huzura sahip olmalıdır. Bu sayede insan Allah'a doğru yönelirken bütün bedenine huzur ve mutluluk kazandırabilir, ruhunu hafifletebilir, teşhis gücünü nurlandırabilir. Yeni medeniyetin insana yüklediği ve diz çöktürdüğü zorlukların üstesinden gelebilir."

Alexis Carl başka bir yerde şöyle diyor: "Dua özelliklerini belli ve kendine has özellikleriyle ortaya koyar. Dua ve yakarış insana, bakış sefasını, davranış metanetini, endişesiz mutluluğu yakın dolu bir çehreyi hidayete erme kabiliyetini ve bir şehidin ölümü kabullenmesi gibi hayatın içinde ortaya çıkan gerçekleri kabullenme haletini kazandırır.

Anlaşıldığı kadarıyla dua, insanları öyle bir geliştirmektedir ki toplum, kalıtım ve çevrenin etkisinden insanı kurtarmakta ve insan Allah ile mülakat etme sayesinde deruni bir huzur ve barış ile dolmaktadır. Öyle ki bu barışın ışınları ve nuraniyeti dua eden insanın yüzünde ortaya çıkmaktadır. İnsan bu barış nuraniyetini gittiği her yere kendisiyle beraber götürmektedir."

3-Deliliği Önlemek

Duanın üçüncü etkisi, delilik ve cinnet halini önlemesidir. Bilindiği gibi günümüz dünyasında düşünce perişanlığı ve fıkırsel rahatsızlıklar, bir çok ruhsal hastalıklara ve cinnete neden olmaktadır. Ama bizzat psikanalistlerin de dediği gibi bundan korunmanın en iyi yolu, Allah'a yönelmek ve Allah ile irtibat halinde olmaktır.

Meşhur psikolog ve bilgin Dil Garengi şöyle diyor: "Binlerce kimse, şu anda akıl hastanelerinde yaşamak zorundadır. Oysa bu kimseler, Allah'a yönelme ve Allah'a dua etme gücünü elde edip tek başına zorluklarla savaşmaya kalkışmamış olsalardı, bu duruma asla gelmezlerdi."

4-İntiharı Önlemek

Duanın önemli etkilerinden biri de intiharı önlemektir. İşaret edildiği gibi hayat meydanında

hüzün ve zorluklar akın edince insana büyük kayıplar verdirmektedir. Bu savaşta çok az insan yenilgiden kurtulmakta ve esir düşmektedir. Bilginler bu savaştan kurtuluş için bir takım yollar önermişlerdir. Ama dua yegane ilginç dayanak ve güç konumundadır. Dil Darengi şöyle diyor: "Dertlerimizi ve musibetlerimizi Allah ile konuşma imkanına sahip isek o halde sorunlarımızdan endişeye kapılmamızın ne gereği vardır?"

Dua ve Ahlak Temizliği

Duanın önemli etkilerinden biri de nefis tezkiyesi ve ahlak güzelliğidir. Bilindiği gibi dua insanın kalp ve ruhunu temizlemekte ve insanı sapıklıklardan korumaktadır. Yani eğer özel şartlar dahilinde dua edilirse, Allah ile irtibata geçilirse, sürekli bu hayati işe dikkat gösterilirse ve Allah ile irtibata önem vererek Allah karşısında taşıdığı sorumluluğun bilincinde olunursa, Sokrat, Aristo ve dini önderlerin özelem bulduğu erdemli şehir kendiliğinden kurulmuş olur. Ama tam tersine eğer yüce Allah ile irtibat kopar, dua terk edilir,

fesat ve sapıklığa düşülürse bu durumda da toplum çöker ve kötümserliğe, düşmanlığa, ihtilafa ve binlerce ahlaki bozukluklara maruz kalır.

Gerçekten de Züleyha nasıl oldu da güzel ve genç Yusuf'u yoldan saptıramadı? Acaba isyan ve günah ehli olan nefis, sadece Züleyha'da mı vardı? Hz. Yusuf da diğer insanlar gibi bu isyancı ve ocakları söndüren içgüdülere sahipti. Ama Allah'a yöneldi, duaya koyuldu, cinsel içgüdülerini dizginledi, kaç yıl hapiste yaşadı, yalnızlık sıkıntısı çekti, ama bütün bunları geçici nefislerine uymaya tercih etti ve böylece de nefsani isteklerine üstün geldi.

6-Dua ve Düşünce Değişimi

Duanın göz alıcı etkilerinden biri de dua eden kimsenin beyninin direkt olarak sonsuz ilim ve kudret sahibi olan Allah ile irtibat haline geçmesidir. Dua bizlere daha doğru ve ince düşünce yolunu öğretmektedir. Bizleri sürçmeden, hatadan ve şaşkınlıktan kurtarmaktadır. Bizlere doğru yolu yanlış yoldan ayırt etmektedir. İnsan böylece de bireysel ve toplumsal sorunlarını halletme imkanına kavuşmaktadır.

Hıristiyan yazar Gelen Clark şöyle diyor: "Duanın uygulamla alanı, fikir intikalinden daha derindir. Yani duanın alanı o kadar derindir ki orada hepimiz babanın (tanrının) sesine yönelmekteyiz."

Dolayısıyla dua insanın yüzüne kalp ve fikir kapılarını açmakta ve insanın beyinde yeni düşünceler oluşturmaktadır. Böylece insan, olaylar, hastalıklar ve ilmi sorunlar karşısında çok kolay çözümler ve cevaplar bulabilmektedir. İnsan bu durumda asla şaşkınlığa düşmez, hayret içinde kalmaz. Bütün sapıklıklardan ve sürçmelerden korunmuş olur.

Doktor Labakh şöyle diyor: "Dua ettiğiniz zaman, yanınızda kalem ve kağıt bulundurun. Allah'ın aklınızdan geçirdiği düşünceleri not edin ve gözden geçirin ki böylece onu yürürlüğe koyabilmemiz mümkün olsun."

7-Dua ve İradenin Güçlendirilmesi

Duanın önemli etkilerinden biri de iradenin güçlenmesi ve dua eden insanın nefesine telkin edilmesidir. Esasen insan maddi ve manevi bir makama erişmek istiyorsa ruhi melekelerin en son aşaması olan iradesini güçlendirmeye ihtiyaç duymaktadır. Bilindiği gibi eğer bir kimsenin iradesi zayıflar veya ortadan kalkarsa artık değerli fırsatları tek tek kaybeder ve günden güne çökmeye başlar. Dolayısıyla güçlü bir toplumsal iradede yoksun olan bir millet kaptansız bir gemi gibidir. Bu gemi, olayların rüzgarına kapılır ve kayalara çarparak yok olup gider.

Doktor Alexis Carl şöyle diyor: "İbadet, insanın üretebildiği en büyük bir güçtür. Tıpkı tıp alanında çekim gücü gibi bir güçtür bu. Tedavi imkanı kalmamış hasta kimselerin bir çok hastalıklarının ibadet ve dua ile iyileştiğini gördüm."

Dua ve Çaba

Bazı kimselere göre dünyada kötülüğü yok etmenin ve menfaat elde etmenin yolu hiçbir olumlu faaliyet yapmaksızın Allah'ın rahmetine göz dikmesi ve Allah'ın sorunlarını halletmesini beklemesidir. Bu görüşü reform hareketi vücuda getirmiştir ve tümüyle batıl bir görüştür. Zira eğer Allah bütün işlerimizi tek başına yapacak olsaydı ve insan faaliyet göstermeksizin Allah'a yönelmeye kalkışsaydı, bu durumda artık hayatın anlamı

kalmaz ve tanrı semavi bir hizmetçi insan konumuna düşerdi. Allah bizlere zeka ve zihin vermiştir ki bu vesileyle düşünelim. Bizlere bir güç vermiştir ki onunla faaliyet göstererek sonuç elde edelim. Eğer bunları dua ve namaz sayesinde kazanacak olsaydık,

artık zeka ve faaliyetlerin hiçbir anlamı kalmazdı. Namaz ve dua, faaliyetler için gerekli bir bütünleyici konumundadır. Ama eğer çaba ve faaliyetlerin yerine geçecek olursa son derece tehlikeli duruma dönüşmektedir.

Bu açıdan İmam Sadık (a.s) bir hadisinde şöyle buyurmuştur: "Allah, kulları için isteklerini sebepleriyle istemelerini taktir etmiştir. Allah bu sebepleri o hedeflere ulaşmak için vesile kılmış ve onlara bu kanunu emretmiştir."

Başka bir hadiste ise şöyle yer almıştır: "İlahi sünnet her şeyin sebepler yoluyla cereyan etmesini gerektirmiştir. Bu esas üzere Allah, bu alemde her şey için bir sebep karar kılmış ve her sebep için bir açıklama ve hikmet ve her hikmet için bir ilim ve her ilim için konuşan bir kapı karar kılmıştır."

Sonuç olarak şunu diyebiliriz ki dua lazım ve gereklidir. Ama insan için hareket ve amel de .zaruret arzetmektedir